ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
19 Σεπτεμβρίου 1985 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις 194 έως 206/83,

Αστερίς ΑΕ, ανώνυμη εταιρία ελληνικού δικαίου, με έδρα την Αθήνα (υπόθεση 194/83),

Στρυμών Ελλάς — Αδελφοί Μπιτζίδη ΑΕ, ανώνυμη εταιρία ελληνικού δικαίου, με έδρα τις Σέρρες (υπόθεση 195/83),

Αδελφοί Χατζηαθανασιάδη ΑΒΕ, ανώνυμη εταιρία ελληνικού δικαίου, με έδρα τις Σέρρες (υπόθεση 196/83),

Αμβροσία — Κονσερβοποιία Βεροίας ΑΕΒΕ, ανώνυμη εταιρία ελληνικού δικαίου, με έδρα τη Βέροια (υπόθεση 197/83),

Ελληνική Βιομηχανία Ειδών Διατροφής ΑΕ, ανώνυμη εταιρία ελληνικού δικαίου, με έδρα τη Λάρισα (υπόθεση 198/83),

Εταιρία Εμπορίου και Αντιπροσωπειών Εισαγωγική-Εξαγωγική Δαρβά ΕΠΕ, ανώνυμη εταιρία ελληνικού δικαίου, με έδρα το Αίγιο (υπόθεση 199/83),

ΣΕΒΑΘ ΑΒΕ Συνεταιριστική Εταιρία Βιομηχανικής Αναπτύξεως Θράκης, ανώνυμη εταιρία ελληνικού δικαίου, με έδρα την Ξάνθη (υπόθεση 200/83),

Ανώνυμος Βιομηχανική Εταιρία Κονσερβών Δ. Νομικός, ανώνυμη εταιρία ελληνικού δικαίου, με έδρα την Αθήνα (υπόθεση 201/83),

ΙΝΤΡΑ Ανώνυμος Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρία, ανώνυμη εταιρία ελληνικού δικαίου, με έδρα την Αθήνα (υπόθεση 202/83),

Βιομηχανία Τροφίμων ΑΕ, ανώνυμη εταιρία ελληνικού δικαίου, με έδρα την Καλαμάτα (υπόθεση 203/83),

Αδελφοί Κανακάρη ΑΒΕ και Εξαγωγική Εταιρία Γεωργικών Προϊόντων, ανώνυμη εταιρία ελληνικού δικαίου, με έδρα την Αθήνα (υπόθεση 204/83),

* Γλώσσα διαδικασίας: η ελληνική.

Συνεταιριστικά Εργοστάσια Κονσερβοποιίας Βορείου Ελλάδος ΑΕ — ΣΕΚΟΒΕ ΑΕ, ανώνυμη εταιρία ελληνικού δικαίου, με έδρα τη Θεσσαλονίκη (υπόθεση 205/83),

Ομοσπονδία Γεωργικών Συνεταιρισμών Θεσσαλονίκης, συνεταιρισμός ελληνικού δικαίου, με έδρα τη Θεσσαλονίκη (υπόθεση 206/83),

εκπροσωπούμενες από τους Ιωάννη Ε. Σταμούλη, Χρήστο Δ. Αρβανίτη και Νικόλαο Ι. Τσιώκα, δικηγόρους Αθηνών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Ernest Arendt, 34 B, rue Philippe-II,

ενάγουσες,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από το Δημήτριο Γκουλούση, νομικό σύμβουλο, και τον Bernhard Jansen, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Manfred Beschel, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

εναγομένης,

που έχουν ως αντικείμενο αγωγή αποζημιώσεως βάσει των άρθρων 178 και 215, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης ΕΟΚ,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τους Mackenzie Stuart, πρόεδρο, G. Bosco, O. Due και K. Κακούρη, προέδρους τμήματος, P. Pescatore, T. Koopmans, U. Everling, K. Bahlmann και R. Joliet, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Sir Gordon Slynn
γραμματέας: D. Louterman, υπάλληλος διοικήσεως

μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 27ης Φεβρουαρίου 1985,

εκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

(Το μέρος που περιέχει τα πραγματικά περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

1 Με δικόγραφα που κατέθεσαν στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 14 Σεπτεμβρίου 1983, η εταιρία Αστερίς, με έδρα την Αθήνα, και άλλες δώδεκα εταιρίες ελληνικού δικαίου, όλες παραγωγοί τοματοπολτού, άσκησαν, δυνάμει των άρθρων 178 και 215, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης ΕΟΚ, αγωγές, με τις οποίες ζητούν την αποκατάσταση της ζημίας που ισχυρίζονται ότι υπέστησαν κατόπιν εσφαλμένου καθορισμού της κοινοτικής ενίσχυσης στον τοματοπολτό κατά τις περιόδους 1981-1982 και 1982-1983.

Επί του πλαισίου και του αντικειμένου των αγωγών

2 Προκειμένου να προσδιοριστεί το νομικό πλαίσιο της διαφοράς, πρέπει να υπομνηστεί ότι με τον κανονισμό 516/77 του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 1977 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/017, σ. 226), κωδικοποιήθηκε το σύνολο των διατάξεων που αφορούν την κοινή οργάνωση αγοράς στον τομέα των μεταποιημένων οπωροκηπευτικών και ότι, κατά το άρθρο 20 του εν λόγω κανονισμού, η διαχείριση της οργάνωσης αγοράς ανατίθεται στην Επιτροπή, η οποία θεσπίζει μέτρα κατά το λεγόμενο σύστημα « της επιτροπής διαχειρίσεως ». Με τον κανονισμό 1152/78, της 30ής Μαΐου 1978 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/021, σ. 94), το Συμβούλιο συμπλήρωσε την οργάνωση αυτή εισάγοντας στον κανονισμό 516/77 σειρά νέων άρθρων, 3α έως 3γ, με τα οποία θέσπισε καθεστώς ενισχύσεως στην παραγωγή ορισμένων προϊόντων, μεταξύ των οποίων ο τοματοπολτός και τα ροδάκινα σε σιρόπι. Κατά το προοίμιο του κανονισμού αυτού, με το καθεστώς αυτό επιδιώκεται « τα κοινοτικά προϊόντα να καταστούν περισσότερο ανταγωνιστικά με τη θέσπιση των αναγκαίων μέτρων, τα οποία επιτρέπουν την πώληση των προϊόντων αυτών σε τιμές ανταγωνιστικές, σε σχέση προς τις τιμές που εφαρμόζονται από τις κυριότερες τρίτες χώρες παραγωγούς ».

3 Κατά το άρθρο 3α, το καθεστώς ενισχύσεως στηρίζεται σε συμβάσεις που συνδέουν τους παραγωγούς με τους μεταποιητές. Για τις παραδόσεις που πραγματοποιούνται βάσει των συμβάσεων αυτών, καθορίζεται « ελαχίστη τιμή », την οποία οι μεταποιητές πρέπει να καταβάλλουν στους παραγωγούς. Η τιμή αυτή υπολογίστηκε βάσει του μέσου όρου των τιμών που κατέβαλαν οι μεταποιητές για την πρώτη ύλη κατά την

περίοδο εμπορίας που προηγήθηκε της εισαγωγής του νέου καθεστώτος· η ελαχίστη τιμή αναπροσαρμοζόταν, από περίοδο σε περίοδο, λαμβανομένης υπόψη της εξελίξεως τόσο των τιμών της πρώτης ύλης όσο και του κόστους παραγωγής.

4 Το άρθρο 3β ορίζει ότι το ποσό της ενισχύσεως καθορίζεται κατά τρόπο, ώστε να αντισταθμίζει τη διαφορά μεταξύ του επιπέδου των τιμών των κοινοτικών προϊόντων και των τιμών των προϊόντων τρίτων χωρών, για τον προσδιορισμό δε του επιπέδου των τιμών των κοινοτικών προϊόντων λαμβάνονται υπόψη η ελαχίστη τιμή που καθορίστηκε βάσει των κριτηρίων του άρθρου 3α και τα « έξοδα μεταποιήσεως », τα οποία προσδιορίζονται χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι επιχειρήσεις που έχουν το υψηλότερο κόστος.

5 Κατά το άρθρο 3γ, οι λεπτομέρειες εφαρμογής των άρθρων 3α και 3β καθορίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 20, ήτοι από την Επιτροπή, η οποία αποφασίζει κατά τη διαδικασία « της επιτροπής διαχειρίσεως ». Ο καθορισμός του ύψους της ενισχύσεως και της ελαχίστης τιμής πραγματοποιείται με τον ίδιο τρόπο.

6 Βάσει του άρθρου 3γ του κανονισμού 516/77, η Επιτροπή καθόρισε το ποσό των ενισχύσεων για τις διαδοχικές περιόδους. Για τον τοματοπολτό ειδικότερα, η ενίσχυση καθορίζεται για προϊόν ορισμένου τυποποιημένου βαθμού συμπυκνώσεως, περιεκτικότητας σε ξηρό εκχύλισμα 28 έως 30 %, συσκευασμένο σε πρότυπες συσκευασίες ορισμένου βάρους, το οποίο εποίκιλλε ανάλογα με την περίοδο. Με τον κανονισμό 1610/78, της 10ης Ιουλίου 1978 (JO L 188, σ. 19), η Επιτροπή καθόρισε « συντελεστές », που απέβλεπαν στο να ληφθούν υπόψη ταυτόχρονα οι διάφοροι βαθμοί συμπυκνώσεως του προϊόντος και η αύξουσα επίπτωση που ασκούν επί της τιμής οι συσκευασίες που είναι μικρότερες από τη συσκευασία που ελήφθη ως πρότυπο από τον κανονισμό που καθόρισε το ποσό των ενισχύσεων. Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι οι συντελεστές αυτοί εφαρμόζονται στο ποσό της ενίσχυσης που καθορίζεται για το πρότυπο προϊόν και όχι στα διάφορα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό του ποσού της ενίσχυσης.

7 Σ' αυτό το στάδιο της εξέλιξης της κοινοτικής ρύθμισης υπογράφηκε η Πράξη Προσχωρήσεως της Ελλάδας (ΕΕ ειδ. έκδ. της 19.11.1979). Τα άρθρα 58 και 59 της εν λόγω Πράξεως προβλέπουν σύστημα βαθμιαίας προσεγγίσεως των ελληνικών γεωργικών τιμών προς το επίπεδο που προκύπτει από τις διάφορες κοινές οργανώσεις αγοράς. Ως σημείο αφετηρίας το άρθρο 58, παράγραφος 2, εξασφαλίζει στους έλληνες παραγωγούς τιμές αγοράς που είναι ισοδύναμες προς τις επιτευχθείσες υπό το προηγούμενο εθνικό καθεστώς. Το άρθρο 59, παράγραφος 2, προβλέπει, για τα μεταποιη-

μένα προϊόντα με βάση τομάτες ή ροδάκινα που υπάγονται στον κανονισμό 516/77, προσέγγιση σε επτά στάδια, που ρυθμίζονται αναλυτικά στη συνέχεια της ίδιας διάταξης.

8 Το άρθρο 103 της Πράξης Προσχωρήσεως προσδιορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής στην Ελλάδα του καθεστώτος ενισχύσεως το οποίο προβλέπεται στον κανονισμό 516/77. Η παράγραφος 1 του εν λόγω άρθρου ορίζει ότι η ελαχίστη τιμή που αναφέρεται στο άρθρο 3α του κανονισμού 516/77 καθορίζεται με βάση τις τιμές οι οποίες καταβάλλονται στους παραγωγούς στην Ελλάδα, για το προϊόν που προορίζεται για μεταποίηση, οι οποίες έχουν διαπιστωθεί κατά τη διάρκεια αντιπροσωπευτικής περιόδου που θα καθοριστεί, υπό το προηγούμενο εθνικό καθεστώς. Η περίοδος αυτή ορίστηκε με τον κανονισμό 41/81 του Συμβουλίου, της 1ης Ιανουαρίου 1981 (ΕΕ L 3, σ. 12).

9 Κατά την παράγραφο 3 του άρθρου 103, το ποσό της κοινοτικής ενίσχυσης που χορηγείται στην Ελλάδα καθορίζεται με τρόπο ώστε να αντισταθμίζει τη διαφορά μεταξύ του επιπέδου των τιμών των προϊόντων τρίτων χωρών, που προσδιορίζεται κατά το άρθρο 3β του κανονισμού 516/77, αφενός, και του επιπέδου των τιμών των ελληνικών προϊόντων, που προσδιορίζεται λαμβανομένων υπόψη της ελαχίστης τιμής, που διαπιστώνεται όπως αναφέρεται πιο πάνω, και των εξόδων μεταποιήσεως « που ισχύουν στην Ελλάδα », αφετέρου.

10 Κατ' εφαρμογή, λοιπόν, όλων αυτών των διατάξεων, η Επιτροπή καθόρισε, για πρώτη φορά με τον κανονισμό 1963/81, της 10ης Ιουλίου 1981 (ΕΕ L 192, σ. 16), ενόψει της περιόδου 1981-1982, ποσά ενισχύσεως στην παραγωγή διαφορετικά για τα λοιπά κράτη μέλη εκτός από την Ελλάδα, αφενός, και για την Ελλάδα, αφετέρου. Ταυτόχρονα η Επιτροπή καθόρισε, με τον κανονισμό 1962/81, της 10ης Ιουλίου 1981 (ΕΕ L 192, σ. 13), τους συντελεστές, που απέβλεπαν στο να ληφθεί υπόψη η διαφορά εξόδων που οφείλεται στη συσκευασία των προϊόντων. Ο κανονισμός αυτός είναι καταρχήν ταυτόσημος με τον αρχικό κανονισμό 1610/78.

11 Οι ενισχύσεις στην παραγωγή καθορίστηκαν, βάσει των ίδιων πάντα αρχών, με τον κανονισμό 1585/82 της Επιτροπής, της 21ης Ιουνίου 1982, για την περίοδο 1982-1983· παράλληλα, οι συντελεστές περιελήφθησαν αυτούσιοι στον κανονισμό 1602/82 της Επιτροπής, της 22ας Ιουνίου 1982 (ΕΕ L 179, σ. 16).

12 Αντικείμενο των αγωγών είναι η αποκατάσταση της ζημίας που θεωρούν ότι υπέστησαν οι ενάγουσες λόγω μη προσήκοντος καθορισμού της ενίσχυσης στην παραγωγή τοματοπολτού κατά τις περιόδους 1981-1982 και 1982-1983. Οι αγωγές στηρίζονται σε βάσεις που εν μέρει διαφέρουν για τις δύο περιόδους.

13 Για την περίοδο 1981-1982, οι ενάγουσες εξηγούν ότι από την ανάλυση των εγγράφων της αρμόδιας επιτροπής διαχειρίσεως και από τη σύγκρισή τους προς τις διατάξεις που θεσπίστηκαν με τον κανονισμό 1963/81 της Επιτροπής προκύπτει ότι η Επιτροπή εφάρμοσε, χωρίς καμία δικαιολογία, μείωση κατά 6,41 ECU των αριθμητικών τιμών που είχαν αρχικά υποβληθεί στην επιτροπή διαχειρίσεως.

14 Επιπλέον, ισχυρίζονται ότι οι συντελεστές που καθορίστηκαν για τον παράγωγο υπολογισμό της ενίσχυσης για τον τοματοπολτό που διατίθενται σε συσκευασίες μικρότερες από τη συσκευασία που λαμβάνεται ως πρότυπο από τον κανονισμό 1962/81, τις περιήγαγαν σε μειονεκτική θέση λόγω του ότι, για τις διάφορες κατηγορίες βάρους, εφαρμοζόταν ενιαίος συντελεστής επί ποσού ενισχύσεως κατώτερου για τους έλληνες παραγωγούς σε σχέση προς τους παραγωγούς των λοιπών κρατών μελών. Η διαφορά αυτή μεταχειρίσεως είναι ασυμβίβαστη με τον κανόνα της απαγόρευσης των διακρίσεων του άρθρου 40, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΟΚ και προς το άρθρο 103, παράγραφος 3, της Πράξης Προσχωρήσεως, εφόσον δεν λαμβάνει υπόψη τα πραγματικά έξοδα συσκευασίας στην Ελλάδα.

15 Για την περίοδο 1982-1983, οι ενάγουσες δεν αμφισβητούν αυτόν καθαυτόν τον καθορισμό της ενίσχυσης, αλλά μόνο τη στρέβλωση την οποία προκαλεί επί ζημία τους η εφαρμογή των συντελεστών που προβλέπονται με τον κανονισμό 1602/82, που ίσχυε για την εν λόγω περίοδο.

16 Όσον αφορά την περικοπή της ενίσχυσης για την περίοδο 1981-1982, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι εφάρμοσε ενιαία μείωση κατά 6,41 ECU στην ενίσχυση που χορηγούνταν τόσο στους έλληνες παραγωγούς όσο και στους παραγωγούς των λοιπών κρατών μελών, κατόπιν εκκλήσεως του Συμβουλίου για φειδωλή διαχείριση των χρηματοδοτικών μέσων της Κοινότητας. Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι καμία διάταξη δεν την υποχρεώνει να καθορίζει κάθε χρόνο το ποσό της ενίσχυσης για τον τοματοπολτό ακριβώς στο επίπεδο που προκύπτει από τα στοιχεία που εξετάστηκαν από την επιτροπή διαχειρίσεως και ότι, εν πάση περιπτώσει, διαθέτει ως προς το θέμα αυτό διακριτική εξουσία, την οποία ασκεί στο πλαίσιο της γενικής οικονομικής πολιτικής της Κοινότητας και της γεωργικής πολιτικής ειδικότερα.

17 Πρέπει, ως προς το σημείο αυτό της διαφοράς, να παρατηρηθεί ότι οι ενάγουσες δεν μπορούν, για να αμφισβητήσουν τη νομιμότητα κανονισμού της Επιτροπής, να επικα-

λούνται την ύπαρξη διαφοράς μεταξύ των αποφάσεων που ελήφθησαν και των προπαρασκευαστικών εγγράφων, τα οποία αντανακλούν τις προτάσεις που είχαν υποβληθεί στην επιτροπή διαχειρίσεως. Πράγματι, τα στοιχεία που περιέχονται στα προπαρασκευαστικά έγγραφα δεν μπορούν να αναχθούν σε κανόνα δικαίου, που θα επέτρεπε να ελεγχθεί η απόφαση που ελήφθη τελικά από την Επιτροπή κατόπιν συσκέψεως με την επιτροπή διαχειρίσεως. Πρέπει, επομένως, να αποκρουσθούν τα συμπεράσματα τα οποία άντλησαν οι ενάγουσες από τη σύγκριση μεταξύ των προτάσεων που είχαν αρχικά υποβληθεί στην επιτροπή διαχειρίσεως, ως προς την ελαχίστη τιμή της πρώτης ύλης και τα έξοδα μεταποιήσεως, προκειμένου να αποδείξουν το ύψος της ζημίας που υπέστησαν.

18 Όταν ερωτήθηκαν για το περιεχόμενο των αγωγών τους, οι ενάγουσες αναγνώρισαν άλλωστε ρητά ότι δεν αμφισβητούν τις τιμές που ελήφθησαν υπόψη για τον καθορισμό της ενίσχυσης, αλλά ότι οι αμφισβητήσεις τους περιορίζονται στον εσφαλμένο καθορισμό των συντελεστών, βάσει των οποίων εξάγεται, συναρτήσει του ποσού της ενίσχυσης που καθορίζεται για τη συσκευασία που λαμβάνεται ως πρότυπη από τους κανονισμούς της Επιτροπής, το ποσό της ενίσχυσης που χορηγείται για τον τοματοπολτό που διατίθεται σε μικρότερες συσκευασίες.

Επί της ουσίας

19 Με τη σημερινή απόφασή του στην υπόθεση 192/83, Ελληνική Δημοκρατία κατά Επιτροπής, το Δικαστήριο έλαβε ήδη την ευκαιρία να εξετάσει τις αιτιάσεις που διατυπώθηκαν κατά του καθορισμού των συντελεστών που ίσχυσαν για την περίοδο 1983-1984, με τον κανονισμό 1615/83 της Επιτροπής, της 15ης Ιουνίου 1983 (ΕΕ L 159, σ. 48). Όπως προκύπτει από το σκεπτικό της εν λόγω αποφάσεως, οι συντελεστές αυτοί αποτελούν, στην πραγματικότητα, παράταση απλώς της ισχύος των συντελεστών που ίσχυσαν για τις προηγούμενες περιόδους και που αμφισβητούνται από τις ενάγουσες. Δεδομένου ότι οι ενάγουσες συμφώνησαν επί του σημείου αυτού με την επιχειρηματολογία της κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας, αρκεί να γίνει παραπομπή στις διαπιστώσεις της απόφασης αυτής, με την οποία αναγνωρίζεται ο παράνομος χαρακτήρας του συστήματος των συντελεστών κατά το μέτρο που καταλήγει σε ανεπαρκή, για τους έλληνες παραγωγούς, αντιστάθμιση των πρόσθετων εξόδων μεταποιήσεως που οφείλονται στη διαφορά της συσκευασίας σε σχέση προς την πρότυπη συσκευασία στην οποία αναφέρεται ο κανονισμός της Επιτροπής, με τον οποίο καθορίζεται διαφορετικό ποσό ενισχύσεως για την Ελλάδα και τα λοιπά κράτη μέλη. Η διαπίστωση αυτή πρέπει να επεκταθεί, λόγω ταυτότητας των λόγων, και για τους κανονισμούς της Επιτροπής 1962/81 και 1602/82, με τους οποίους καθορίζονται οι συντελεστές για τις περιόδους 1981-1982 και 1982-1983 αντιστοίχως.

20 Τίθεται επομένως το ερώτημα αν η αναγνώριση του παράνομου χαρακτήρα των συντελεστών που αμφισβητούν οι ενάγουσες συνιστά επαρκή βάση για να κριθεί ότι στοιχειοθετείται ευθύνη της Κοινότητας.

21 Οι ενάγουσες ισχυρίζονται ότι υφίσταται ευθύνη της Κοινότητας για συνέπειες που προέρχονται από κανονιστικές πράξεις της Επιτροπής. Όπως προκύπτει, όμως, από τη νομολογία του Δικαστηρίου, ευθύνη της Κοινότητας για συνέπειες που προέρχονται από κανονιστικές πράξεις δεν μπορεί να στοιχειοθετηθεί παρά μόνο υπό εξαιρετικές περιστάσεις (βλέπε σχετικώς ιδίως τις αποφάσεις της 2ας Δεκεμβρίου 1971, Zuckerfabrik Schöppenstedt, 5/71, Rec., σ. 975, και της 25ης Μαΐου 1978, Bayerische HNL, 83 και 94/76 και 40/77, Rec., σ. 1209).

22 Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τη νομολογία αυτή, ευθύνη της Κοινότητας δεν μπορεί να στοιχειοθετηθεί παρά μόνο όταν συντρέχει κατάφωρη παραβίαση υπέρτερου κανόνα δικαίου που προστατεύει τους ιδιώτες. Με την απόφαση της 25ης Μαΐου 1978, το Δικαστήριο τόνισε ότι μόνη η αναγνώριση του γεγονότος ότι μια κανονιστική πράξη δεν είναι έγκυρη, όπως συμβαίνει εν προκειμένω, δεν αρκεί για να στοιχειοθετηθεί η ευθύνη και ότι μπορεί να αξιώσει κανείς από τον ιδιώτη να υποστεί, εντός λογικών ορίων, ορισμένα αποτελέσματα που βλάπτουν τα οικονομικά του συμφέροντα και που γεννώνται από κανονιστική πράξη, έστω και αν αυτή έχει αναγνωριστεί ως ανίσχυρη. Κατά την ίδια απόφαση, τότε μόνο χωρεί αποζημίωση, όταν το οικείο όργανο υπέπεσε σε πρόδηλη και βαρεία υπέρβαση των ορίων που επιβάλλονται κατά την άσκηση των εξουσιών του.

23 Πρέπει σχετικώς να σημειωθεί ότι, με τη σημερινή απόφασή του την οποία εξέδωσε στην υπόθεση 192/83 μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Επιτροπής, το Δικαστήριο αναγνώρισε ότι ο καθορισμός των αμφισβητούμενων συντελεστών προέρχεται από τεχνικό σφάλμα, το οποίο, μολονότι καταλήγει εξ αντικειμένου σε άνιση μεταχείριση των ελλήνων παραγωγών, δεν μπορεί ωστόσο να θεωρηθεί ότι συνιστά κατάφωρη παραβίαση υπέρτερου κανόνα δικαίου ή πρόδηλη και βαρεία υπέρβαση, εκ μέρους της Επιτροπής, των ορίων της εξουσίας της. Πρέπει ειδικότερα να παρατηρηθεί ότι η μέθοδος την οποία εφάρμοσε η Επιτροπή κατά τον καθορισμό των συντελεστών δεν προσκρούει στον κανόνα του άρθρου 103, παράγραφος 3, της Πράξης Προσχωρήσεως, όπως προκύπτει από το αιτιολογικό της απόφασης 192/83.

24 Από τις σκέψεις αυτές προκύπτει ότι οι ενάγουσες δεν βρίσκονται σε τέτοια θέση, ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ότι στοιχειοθετείται ευθύνη της Κοινότητας, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων στα οποία παραπέμπει το άρθρο 215, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης ΕΟΚ. Οι αγωγές τους πρέπει, επομένως, να απορριφθούν.

Επί των δικαστικών εξόδων

25 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Ωστόσο, κατά την παράγραφο 3, πρώτο εδάφιο, το Δικαστήριο μπορεί να συμψηφίσει τα έξοδα, εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι.

26 Από τις προηγηθείσες σκέψεις προκύπτει ότι οι ενάγουσες ευλόγως αμφισβήτησαν το ποσό των ενισχύσεων που τους χορηγήθηκαν, έστω και αν δεν μπορεί, για το λόγο αυτό, να γίνει δεκτό ότι στοιχειοθετείται ευθύνη της Κοινότητας. Είναι επομένως δίκαιο να συμψηφιστούν τα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει τις αγωγές.

2) Κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

Mackenzie Stuart Bosco Due Κακούρης

Pescatore Koopmans Everling Bahlmann Joliet

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 19 Σεπτεμβρίου 1985.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος

A. J. Mackenzie Stuart